

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI – KVÍZ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Zakroužkuj správnou odpověď.

1. Která z následujících reakcí žáka na situaci, kdy se před něj ve školní jídelně drze předběhne cizí spolužák, představuje příklad ASERTIVNÍHO chování?

- A)** Začne na spolužáka hystericky křičet před celou jídelnou a strčí do něj, aby odešel na konec.
- B)** Klidným a pevným hlasem řekne: „Promiň, ale tady je řada, my všichni tu čekáme, postav se prosím na konec.“
- C)** Neřekne nic, sklopí hlavu a naštvaně si v duchu přeje, aby spolužákovi spadl tác na zem.
- D)** Odejde pryč z jídelny a raději ten den vůbec neobědvá, aby se vyhnul jakékoli nepříjemnosti.

2. Který z následujících novinových výroků představuje FAKT, nikoli subjektivní názor či hodnocení autora?

- A)** „Podle mého soudu je nově otevřený městský park příliš moderní a neútulný.“
- B)** „Tento zpěvák předvedl na pátečním koncertu naprosto bezkonkurenční výkon.“
- C)** „Teplota vzduchu v našem městě dosáhla včera v poledne 24 stupňů Celsia.“
- D)** „Komedie promítaná o víkendu v kině byla neuvěřitelně nudná a trapná.“

3. Která ze situací je ukázkovým příkladem jednání ovlivněného PŘEDSUDKEM a společenskou diskriminací?

- A)** Majitel bytu odmítne pronajmout byt rodině jen proto, že patří k určité národnostní menšině, aniž by se s nimi setkal.
- B)** Trenér vybere do fotbalové reprezentace školy ty nejrychlejší a nejlépe trénující hráče podle výsledků testů.
- C)** Učitel ohodnotí test žáka horší známkou proto, že v něm našel pět hrubých pravopisných chyb.
- D)** Čtenář si nepřečte knihu od neznámého autora, protože se mu nelíbí ilustrace na její obálce.

4. Petr při deskové hře prohrál, okamžitě vzteky převrátil hrací plán, hlasitě křičel na kamarády a po chvíli se uklidnil a dělal, jako by se nic nestalo. Pro jaký typ temperamentu je takováto impulzivní reakce nejtypičtější?

- A)** Sangvinik
- B)** Melancholik
- C)** Cholerik
- D)** Flegmatik

5. Jak je ve společnosti správně vymezena TOLERANCE a kde leží její nezbytné hranice?

- A)** Musíme tolerovat a schvalovat i nezákonné a násilné činy druhých lidí, pokud tvrdí, že je to jejich tradice.
- B)** Tolerance znamená, že musíme mít všechny lidi na světě stejně rádi a se všemi názory bezvýhradně souhlasit.

- C)** Tolerance je potřeba pouze v politice, v běžném každodenním životě a ve škole žádný význam nemá.
- D)** Tolerance znamená respekt k odlišnostem druhých lidí, avšak končí tam, kde dochází k porušování lidských práv a zákonů.

6. Jak se odborně označuje odpor, nedůvěra, strach a otevřené nepřátelství vůči cizincům a lidem přicházejícím z jiné země či kultury?

- A)** Rasismus
- B)** Xenofobie
- C)** Solidarita
- D)** Asimilace

7. Co je pravdivé tvrzení o SPOLEČENSKÝCH ROLÍCH člověka?

- A)** Člověk zastává v životě současně více různých společenských rolí (např. žák, syn, kamarád, sportovec).
- B)** Každý občan má po celý svůj život přidělenou pouze jedinou neměnnou společenskou roli.
- C)** Společenskou roli získává člověk výhradně až po dosažení plnoletosti v 18 letech.
- D)** Společenské role existují pouze v zaměstnání a v politice, v rodině a ve škole se neuplatňují.

8. Jakým způsobem působí moderní REKLAMA a mediální obsah na chování a rozhodování dospívajících ve společnosti?

- A)** Všechny reklamy v médiích poskytují nezávislé a vědecky ověřené srovnání všech konkurenčních výrobků na trhu.
- B)** Reklama nemá na mladé lidi žádný vliv, protože se všichni rozhodují výhradně podle logické úvahy.
- C)** Reklama a influenceři často apelují na emoce, prestiž a strach z vyloučení z kolektivu, aby ovlivnili spotřebitelské chování.
- D)** Reklamní sdělení ze zákona nesmí používat žádné hudební, obrazové ani přesvědčovací prvky.

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI – KVÍZ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD — KLÍČ

1. **B) KLIDNÝM A PEVNÝM HLASEM ŘEKNE: „PROMIŇ, ALE TADY JE ŘADA, MY VŠICHNI TU ČEKÁME, POSTAV SE PROSÍM NA KONEC.“** — Asertivní reakce spočívá v klidném, věcném a přímém vyjádření svých hranic bez urážek a agrese, ale zároveň bez ustrašeného ustupování.
2. **C) „TEPLOTA VZDUCHU V NAŠEM MĚSTĚ DOSÁHLA VČERA V POLEDNE 24 STUPŇŮ CELSIA.“** — Fakt je objektivně ověřitelná informace opírající se o měřitelná data či doložitelné události. Ostatní možnosti jsou subjektivní hodnocení a názory vyjadřující něčí pocit či vkus.
3. **A) MAJITEL BYTU ODMÍTNE PRONAJMOUT BYT RODINĚ JEN PROTO, ŽE PATŘÍ K URČITÉ NÁRODNOSTNÍ MENŠINĚ, ANIŽ BY SE S NIMI SETKAL.** — Předpoklad je neopodstatněný a předem vytvořený soud vůči určité skupině bez osobní zkušenosti. Odmítnutí člověka jen na základě jeho etnického původu je typickým projevem předsudku a xenofobie.
4. **C) CHOLERIK** — Cholerik je vznětlivý, impulzivní, horkokrevný a vysoce reaktivní typ temperamentu, který se snadno rozzlobí, ale emoce u něj mohou rychle odeznít.
5. **D) TOLERANCE ZNAMENÁ RESPEKT K ODLIŠNOSTEM DRUHÝCH LIDÍ, AVŠAK KONČÍ TAM, KDE DOCHÁZÍ K PORUŠOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKONŮ.** — Tolerance znamená respekt k různorodosti a jiným názorům, ale má jasné meze tam, kde někdo porušuje základní lidská práva, zákony nebo ubližuje druhým lidem.
6. **B) XENOFOBIE** — Xenofobie je definována jako iracionální strach, averze a nepřátelství vůči cizincům a čemukoli neznámému a odlišnému. Solidarita a tolerance jsou naopak pozitivní hodnoty.
7. **A) ČLOVĚK ZASTÁVÁ V ŽIVOTĚ SOUČASNĚ VÍCE RŮZNÝCH SPOLEČENSKÝCH ROLÍ (NAPŘ. ŽÁK, SYN, KAMARÁD, SPORTOVEC).** — Každý člověk zastává ve společnosti mnoho různých rolí najednou (např. syn, vnuk, žák, kamarád, člen sportovního klubu, zákazník) a v každé z nich se očekává trochu jiné chování.
8. **C) REKLAMA A INFLUENCEŘI ČASTO APELUJÍ NA EMOCE, PRESTIŽ A STRACH Z VYLOUČENÍ Z KOLEKTIVU, ABY OVLIVNILI SPOTŘEBITELSKÉ CHOVÁNÍ.** — Reklama v médiích a na sociálních sítích často využívá psychologický nátlak, vyvolávání pocitu nedostatečnosti a touhu po uznání u vrstevníků, aby přiměla lidi k unáhlenému nákupu.